

10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

Δοσιμετρική αξιολόγηση μέσω 2D και 3D παραμέτρων σε περίπτωση πλάνων ακτινοθεραπείας προστάτη με τεχνική VMAT

Χρήστος Ζάρρος¹, Γεώργιος Πατατούκας¹, Νικόλαος Κολλάρος¹, Μαρίνα Χαλκιά¹,
Νικόλαος Τρογκάνης², Βασίλειος Κουλουρίας², Καλλιόπη Πλατώνη¹

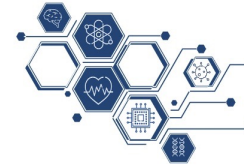
¹B' Εργαστήριο Ακτινολογίας, Μονάδα Ακτινοφυσικής, ΠΓΝ Αττικών, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Αθήνα, Ελλάδα

²B' Εργαστήριο Ακτινολογίας, Μονάδα Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας, ΠΓΝ Αττικών, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Αθήνα, Ελλάδα

Διοργανωτές

1. Εισαγωγή-Σκοπός

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

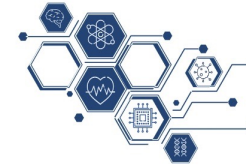
Patient Specific Quality Assurance (PSQA)

Δοσιμετρική επαλήθευση της θεραπείας πριν την
πραγματοποίηση στον ασθενή

Σύγκριση μεταξύ υπολογισμένης από το Treatment Planning
System και μετρούμενης στο ομοίωμα κατανομής δόσης

1. Εισαγωγή-Σκοπός

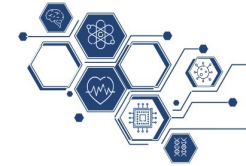

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

- ✓ Μελέτη δεικτών 2D %GP (2D gamma passing rate) και 3D %GP για διασφάλιση ποιότητας των πλάνων ακτινοθεραπείας (PSQA), δοσιμετρικών παραμέτρων για την ογκομετρική τεχνική VMAT σε Ca προστάτη , συσχέτιση μεταξύ αυτών και διερεύνηση πιθανής κλινικής σημασίας.

2. Μέθοδοι και Υλικά

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

Phantom ArcCHECK®

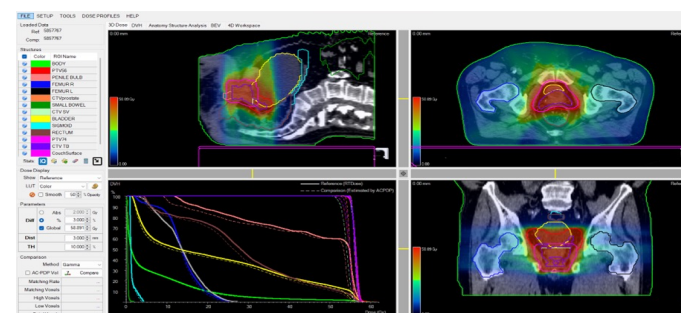
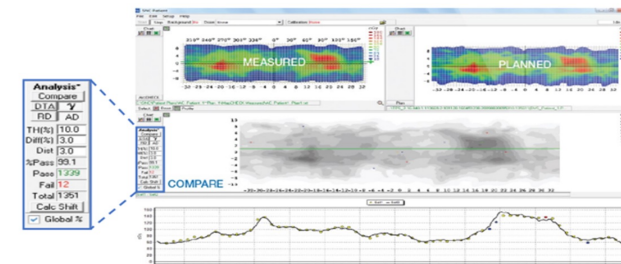
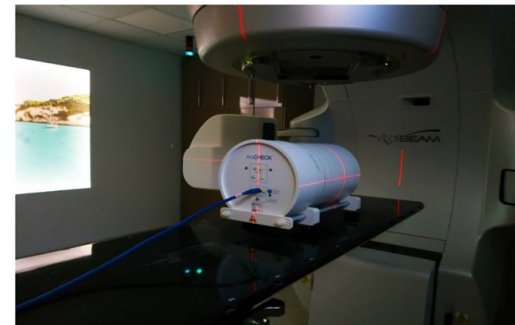
- Επαλήθευση πλάνων ακτινοθεραπείας - IMRT / VMAT τεχνική
- Ανατομική Περιοχή Θεραπείας:
Προστάτης (30 περιπτώσεις – 69 πλάνα)

SNC-Patient Software

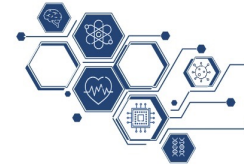
- Κλινική ρουτίνα
- 2D ανάλυση μετρούμενης και υπολογισμένης κατανομής δόσης
- Σύγκριση των κατανομών δόσεων χωρίς ανατομική πληροφορία

3DVH Software

- Υπολογισμός των:
  - I. DVHs, δοσιμετρικών & ογκομετρικών παραμέτρων
  - II. Συνολικών 3D %GP & μεμονωμένων 3D %GP σε PTV & OARs
  - III. Υπερδοσιασμού και υποδοσιασμού των δομών λαμβάνοντας ανατομική πληροφορία

2. Μέθοδοι και Υλικά

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

Στατιστική και μαθηματική ανάλυση αυτής της μελέτης

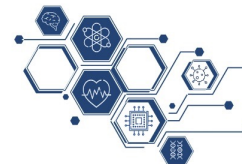
➤ Υπολογισμός των ακολούθων:

- I. Συνολικού 2D %GP των πλάνων (SNC-patient)
- II. Συνολικού 3D %GP των πλάνων (3DVH)
- III. Μεμονωμένων 3D %GP για κάθε δομή ενδιαφέροντος (3DVH)
- IV. Δοσιμετρικής διαφοράς (DD) μεταξύ υπολογισμένης (TPS) & μετρούμενης κατανομής δόσης (3DVH)

➤ Συντελεστή Pearson ή Spearman (Συσχετίσεις)

- 2D %GP με συνολικό 3D %GP
- 2D %GP & 3D %GP με μεμονωμένα 3D %GP για κάθε δομή ενδιαφέροντος
- 2D %GP και συνολικό 3D %GP με DD

3. Αποτελέσματα

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

Ευαισθησία των 2D %GP & 3D %GP

2D % GP

- Συνολικό: 96,9%

3D %GP

- Συνολικό: 98,7%
- PTV: 94,6%
- Μηραία οστά: 99,8%
- Ουροδόχος κύστη: 96,9%
- Λεπτό έντερο: 99,7%

Site: Prostate					
Acceptance criterion 3%/2mm					
Dimensions	Structure	N	Range	mean	sd
3D	%GP	69	88,2-100	98,7	1,6
	PTV	69	71,7-100	94,6	10,0
	Femur R	69	92,1-100	99,7	1,1
	Femur L	69	93,1-100	99,8	0,9
	Rectum	69	48,5-100	90,5	8,7
	Bladder	69	64,0-100	96,9	5,7
	Small bowel	38	97,1-100	99,7	0,6
2D	%GP	69	91,0-100	96,9	2,6

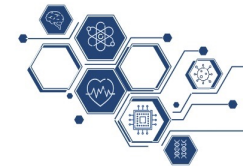
Μελέτη συσχέτισης των %GP

3%/2mm	Structure	r	p-value	3%/2mm	Structure	r	p-value
3D %GP	PTV	0,93	<,001	2D %GP	PTV	0,17	0,154
	Femur R	0,32	0,008		Femur R	0,06	0,63
	Femur L	0,86	<,001		Femur L	0,01	0,941
	Rectum	0,78	<,001		Rectum	0,47	<,001
	Bladder	0,69	<,001		Bladder	0,03	0,842
	Small bowel	0,55	<,001		Small bowel	0,18	0,483
	2D %GP	0,59	<,002		-	-	-

❖ Το συνολικό 3D %GP ($0,32 \leq r \leq 0,93$) συσχετίζεται πιο ισχυρά με τα μεμονωμένα 3D %GP του PTV και των OARs από ότι το 2D %GP ($0,03 \leq r \leq 0,47$)

❖ 3D%GP VS 2D%GP → Μέτρια συσχέτιση $r = 0,59$

3. Αποτελέσματα

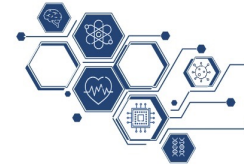

Μελέτη συσχέτισης των 2D και 3D %GP με δοσιμετρικές διαφορές DD μεταξύ υπολογισμένης και μετρούμενης κατανομής δόσης

	Structure	Parameter	r	p-value
3D %GP	PTV	D95%	-0,41	0,001
		Dmean	-0,64	<,001
	F.H.R	D5%	-0,41	0,005
	F.H.L	D5%	-0,40	<,001
	Rectrum	D15%	-0,41	<,001
		D20%	-0,32	0,014
		D25%	-0,22	0,013
		D35%	-0,41	0,004
		D50%	-0,16	0,023
	Bladder	D25%	-0,48	0,005
		D35%	-0,16	0,003
		D50%	-0,11	0,015
	Small Bowel	D195cc	-0,12	0,714
	2D %GP	PTV	D95%	-0,18
Dmean			-0,39	0,003
F.H.R		D5%	-0,27	0,013
F.H.L		D5%	-0,22	0,002
Rectrum		D15%	-0,39	0,038
		D20%	-0,27	0,087
		D25%	-0,19	0,075
		D35%	-0,24	0,015
		D50%	-0,02	0,002
Bladder		D25%	-0,28	0,067
		D35%	-0,11	0,044
		D50%	-0,04	0,066
Small Bowel	D195cc	-0,14	0,184	

- ❖ Το συνολικό 3D %GP ($-0,11 \leq r \leq -0,64$) συσχετίζεται πιο ισχυρά με τα μεμονωμένα DD των PTV και OARs από το 2D %GP ($-0,02 \leq r \leq -0,39$).
- ❖ Οι συσχετίσεις είναι κυρίως αρνητικές.

4. Συμπεράσματα

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

➤ 3D %GP > 2D %GP

☐ Σε προηγούμενη μελέτη, ο J. Y. Song και η ομάδα του με κριτήριο αποδοχής 3%/3mm βρήκαν:

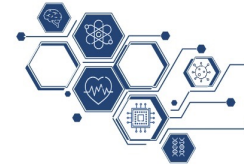
- **2D % GP:** 98,3%
- **3D % GP:** 99,4%

➤ Η χαμηλή ως μέτρια συσχέτιση του %GP με τις διαφορές δόσης στα κρίσιμα όργανα επιβεβαιώνει ότι δεν συστήνεται το 2D%GP να χρησιμοποιείται ως αυτόνομη μέτρηση διασφάλισης ποιότητας των πλάνων θεραπείας αλλά να συνδυάζεται με δοσιμετρικές παραμέτρους και κλινικά κριτήρια.

➤ Το συνολικό 3D %GP συσχετίζεται πιο ισχυρά με τα μεμονωμένα 3D %GP του PTV και των OARs από ότι το 2D %GP.

4. Συμπεράσματα

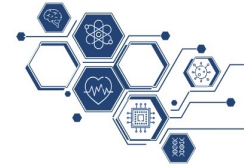

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

- ❖ 3D %GP (συνολικό & μεμονωμένο) είναι ένας χρήσιμος δείκτης για PSQA στην VMAT τεχνική, δίνοντας ανατομική πληροφορία
- ❖ Μέσω του 3DVH μπορεί να προσφερθεί βελτιωμένη ασφάλεια.
- ❖ Η διαδικασία για την διασφάλιση ποιότητας των πλάνων ακτινοθεραπείας μέσω 3DVH αυξάνει το φόρτο εργασίας των ακτινοφυσικών.
- ❖ Μια ισορροπία θα πρέπει να βρεθεί μεταξύ της βελτιωμένης διασφάλισης ποιότητας των πλάνων ακτινοθεραπείας και του αυξημένου φόρτου εργασίας του προσωπικού.

5. Βιβλιογραφία

1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φυσικών Επιστημών στην Υγεία:
Καινοτομίες και Προοπτικές
22-23 Σεπτεμβρίου 2023

- <https://www.sunuclear.com/products/arccheck>
- E. Infusino *et al.*, “Initial experience of ArcCHECK and 3DVH software for RapidArc treatment plan verification,” vol. 39, no. 3, pp. 276-281, 2014.
- E. Infusino *et al.*, “*Initial experience of ArcCHECK and 3DVH software for RapidArc treatment plan verification*” vol. 39, no. 3, pp. 276-281, 2014.
- J. Y. Song *et al.*, “*Dosimetric evaluation of MapCHECK 2 and 3DVH in the IMRT delivery quality assurance process*” *Med Dosim.*, vol. 39, no. 2, pp. 134-138, 2014.
- M. Cozzolino, C Oliviero, G Califano, *et al.* “*Clinically relevant quality assurance (QA) for prostate RapidArc plans: gamma maps and DVH-based evaluation*” *Phys Med.*, vol. 20, no. 4, pp. 462-472, 2014.